

1957 KOVAS Nr. 3

Leidžia:

Lietuvių Kultūros Institutas

Administruoja:

Nekalto Prasidėjimo Seserys

Prenumerata:

Metams: \$4.00, Atskiras numeris 40 centų.

Raštus, pinigus, užsakymus ir adresų pakeitimus siųsti:

EGLUTĖ, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn.

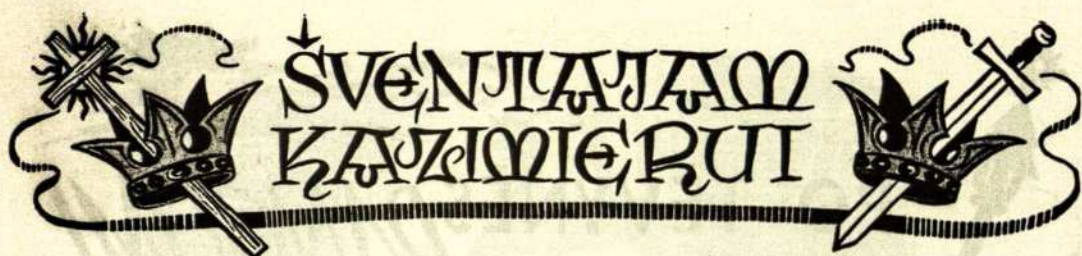
ŠIAME NUMERYJE:

1. St. Yla, ŠVENTAM KAZIMIERUI	65
3. V. Jonikas, DANGUOLĖ UŽJAUČIA VARGUOLĮ	70
3. St. Yla, MELSK KAZIMIERAI	70
4. J. Rutkauskas, KATINĖLIS	71
5. N. Butkienė, PERANKSTYVAS PASIMAUDYMAS	72
6. Jonas Minelga, KIŠKIO PYRAGAI	74
7. A. Giedrius, LAZDUTE, KULK	75
8. K. Kodaitienė, GAIDELIS	78
9. J. Rutkauskas, DU PAUKŠTELIAI	79
10. Sonė Tomarienė, SAFIRO ŽVAIGŽDĖS PASLAPTIS	80
11. Eug. Petkutė, MOKYKIMĖS ŠOKTI	94
12. Danutė Lipčiūtė, KOKIA LAIMĖ	95
13. ATŽALĖLĖS	96

Viršelis iš "Laiškų Lietuviams", iliustracijos Povilo Osmolskio,
A. Korsakaitės.

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly, except during July and August, by the Lithuanian Cultural Institute. Office of Publication, Immaculate Conception Convent, R. F. D. 2, Putnam, Conn. March, 1957, Vol. 7, No. 3. Subscription: \$4.00 yearly. Single Copy 40¢. Entered as second-class matter at the post office in Putnam, Connecticut.

Immaculata Press

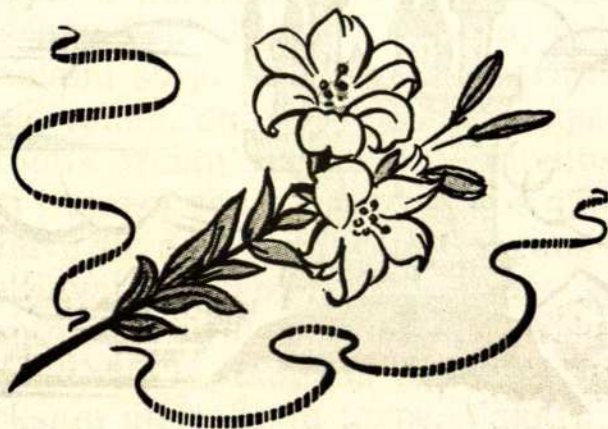

ST. YLA

Šventas garbingas Lietuvos vyre,
Jaunystės kovą Dievui paskyręs!
Išmelsk malonės kovot didvyriais
Už Dievo tiesą, už širdį tyrą.

Šventas, šlovingas Tautos globėjau
Žiedu pražydęs baltos lelijos!
Marijos žemei giesmę sudėjai —
Žadink jos garbę mūsų širdyje.

Šventas, o šventas Vytauto aini,
Vilniaus altoriuj sostą atradęs!
Šviesiausios viltys tavy sueina,
Kovoju už Dievą būk mūsų vadas.

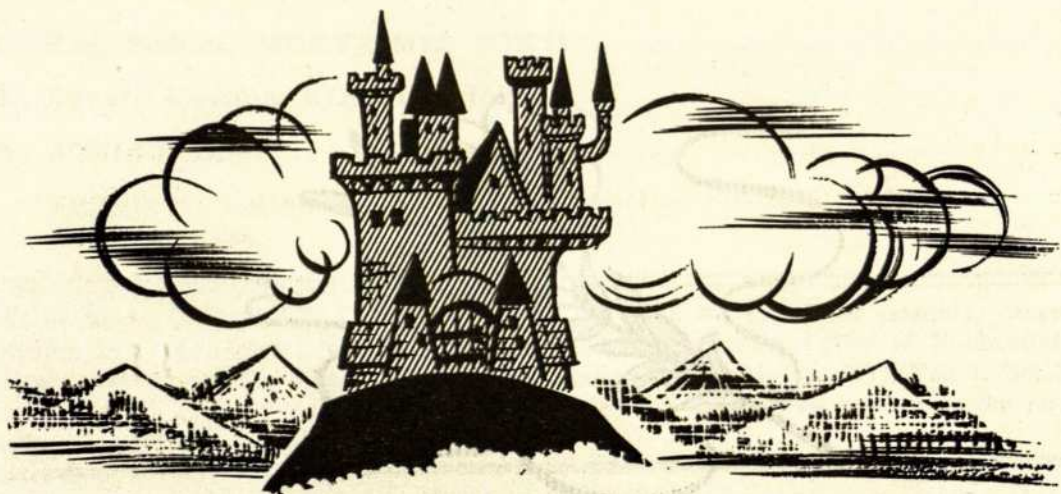

PASLAPTINGAS VADOVAS

A. VASAITYĒ

Buvo šaltas ziemas vakaras. Vējas stūgavo kamīnā, klebeno duris ir daužē langīnes. Grytelēje linksmi pleškējo ugnis pripildydama vidū jaukia šiluma. Ant priepečkio sēdēja zilaplaukis senelis ir, pasisodīnēs ant keliu savo mažā anūkā, taip pradēja pasakā...

Senai, senai, kai dar Lietuva buvo apaugusi tankiu mišku, apsemta pelkėmis ir daugybės upiņu upeliņu išraižyta, ant Dauguvos kranto stovēja niūri pils. Laimīgi gyveno joje žmonės. Vakaraīs linksmi skambėdavo mergaičių dainos, skrisdamos į tolumas, atsimušdamos į pilies sienas ir pasislėpdamos šimtametėse ąžuolų viršūnėse. Niekas nenujautė, kad priešas rytuose galando kirvius ir ruošėsi juos užpulti.

Tik vieną rytą pilies sienomis nuaidėjo šauksmas: “Priešai užpuola! Ginkitės!” Nesuprato iš karto lietuviai, ar ištikrųjų jiems pavojus grėsia, ar tik šiaip kas pajaukauti nori. Tik sunkus artėjančių kanopų bildesys išblaškė visas abejones. Kas tik galėjo panešti ginklą, stojo pilies ginti. Skriejo vilyčios ir akmenys, moterys pylė verdančią smalą ant lipančių sienomis kareivių. Kas su kirviu, kas su šakėmis kapojo galvas kaip kopūstus. Už vieną lietuvį dešimts rusų galvas paguldė. Bet nyko lietuvių jėgos, o priešų nauji pulkai, kaip grybai po lietaus, dygo ir be atvangos puolė lietuvius. Visas laukas buvo lavonais nuklotas, tik arkliai be raitelių žvengdami lakstė aplinkui ir rodėsi jog piktos dvasios iškeltom uodegom šokinėja.

Išgirdę apie užpuolimą, kaimynai kunigaikščiai siuntė lietuviams pagalbą. Rinkosi kareivių pulkai, bet visų žirgai prunkšdami stojo piestu prieš patvinusią Dauguvą ir nei žingsnio toliau. Šniokštė, bangavo upė aptėkšdama baltomis putomis arčiau stovinčius raitelius. Nusiminę žiūrėjo kariai į tamsų vandenį, kuris juos nuo pilies skyrė. Visos viltys buvo žuvę. Saulė leidosi, dangaus skliautus nušviesdama lelijavai gelsvom milžiniškom šviesom atsimušdama į putojantį vandenį. Tik staiga visų akys nukrypo saulėleidžio link. Iš dangaus leidosi baltas raitelis ir vienu akimirksniu atsirado jų tarpe. Vakaro žara atsimu-

šė ant jo sidabrinio apdaro ir jis atrodė kaip milžiniškas švyturys, kurio šviesa krito ant nusiminusių kareivių veidų. Pamatę jį visi nusčiuvo. Lyg žadą kas būtų atėmęs. Net arkliai, ir tie nustojo prunkšti ir trypti kojomis. Tyla apgaubė visus. Bet baltasis raitelis pamojo ranka ir pirmas šoko į putojantį vandenį, rodydamas kitiems kelią. Kas tai galėtų būti? Iš kur jis žino taką? Kiti net akis pasitrynė. Ne, tai ne sapnas. Tikrai baltasis jaunikaitis vedė juos brasta pilies linkui.

Nors narsiai gynėsi pilyje lietuviai, jų jėgos pamažu seko. Skaitlingesnis priešas baigė juos sumušti. Bet Baltasis Raitelis atgaivina jų žūstančias viltis. Nauju įnirtimu sužvanga kardai ir skrieja vilyčios. Lietuviai veržiasi pirmyn kardais skindami sau kelią. Paslaptینگasis jų vado-

Melsk, Kazimierai
Taikos,
Gelbėk žemę
Lietuvos!

Gelbėk Vilnių
Ir Trakus,
Ir visus gerus
Vaikus.

(Vardan Dievo)

vas tik skraidė ant lenktakaklio širmio tarp kareivių eilių, nušviesdamas jų tamsius šarvus ir drąsindamas narsiai kovoti. Greitu laiku Maskvos kariai buvo visiškai apsupti. Jie dabar tik gynėsi, vis darydamiesi, kaip čia sveiką kailį išnešus. Ir bėgo jie, kur tik galėjo. Bet mažai kam pavyko iš šio mūšio ištrūkti. Jei nekrito nuo lietuvio kardo, tai juodieji Dauguvos vandenys paslėpė juos savo gelmėse.

Baigėsi kova. Daug krito jaunų galvelių, daug kraujo nutekėjo. Bet didingai iškilo lietuviška vėliava aprūksiam Polocko pilies bokšte. Vėjelio pučiama ramiai ji plėvesavo, skelbdama lietuvių pergalę. Tik Baltojo Raitelio nebebuvo. Jis dingo be žinios — kaip į ugnį. Kaip niekas nežinojo, iš kur jis atsirado, taip niekas nežinojo, kas jis buvo ir kur prapuolė. Vėliau tik žmonės dasiprotėjo, kad tai būta šv. Kazimiero...

Taip užbaigė senelis savo pasakojimą.

DANGUOLĖ UŽJAUČIA VARGUOLĮ

V. JONIKAS

Vaje, kaip šaltos rasos,
Kai baigiasi diena, —
Šunelis bėga basas
Ar lietus, ar šalna.

Lizdelį sukti leista
Dangoraižio stoge,
O kur tik jieško maisto,
Vis akmenys nuogi.

Dažnai tokie nemieli
Šiltučiai kambariai, —
Benamis katinėlis
Kelauja patvoriais.

O gal gerai gyveno
Medžiodamas peles,
Dabar neteko peno
Nusilpdęs akeles.

O gal kadaise žaidė
Laimingai su vaikais,
Paskiau aplamdė gaidį —
Sudiev, geri laikai!

Duonelės man užtenka,
Barstau ją trupiniais;
Tegul balandžiai renka
Nuo žemės taip skaniai.

KATINĖLIS

JONAS RUTKAUSKAS

Bet vos vargšėlė prie urvelio
— capt pelytę — jau turiu!
Sukas Rainis kaip ratelis
ant kojųčių keturių.

Buvo rainas katinėlis
— capt pelytę — jau turiu!
Sukas Rainis malūnėliu
ant kojųčių keturių.

Cypdė pelę gudragalvis,
tas išdykėlis Rainiukas,
kol pelytė prisitaikė, —
šmukšt, netyčia ir paspruko.

O pelytė cypia gailiai,
šaukias tėtės ir mamos,
net Rainiukui jos pagailo,
ar jau ėst, dar pagalvos.

Nusiminęs sėdi Rainis
jau antra para,
nors širdelė pusiau plyšta,
bet jam pamoka gera.

Šmakšt, paleido ją Rainiu-
pažiūrės ką ji darys, [kas—
o pelytė ratu sukas —
dunda pyška kambarys.

Vargšė ieško ji urvelio
ir tada sudiev, kvailiuk.
Štai, jau durys jos namelio,
nepavysi jau Rainiuk.

— Tikrai. Bet mes leisimės po du. O paskui du laimėjusieji lenktynes rungsis dėl pirmenybės, — nutarė Vytukas.

— Mes su tavim, Vytuk, leisimės pirmieji, — pasiūlė Giedriukas.

— Palauk. Kadangi aš esu jūsų vyriausias, o tu, Giedriuk, kaip sakai, greičiausias, tai mes abu su tavim tikrai pateksime į paskutines lemiamas lenktynes. Aš galvoju, kad pirma tu rungsies su Kaziuku, o paskui aš su Simuku.

— Puiku! — suriko Giedriukas. — Kaziuk, rikiuokimės.

— Pasiruoškite ir klausykite mano komandos. Viens, du, trys! — suriko Vytukas.

Giedriukas ir Kaziukas, išgirdę “trys”, išoko į savo rogutes ir pradėjo leisti nuo kalniuko žemyn.

Kalniukui besibaigiant Giedriuko rogutės pradėjo lenkti Kaziuko, bet staiga įvažiavo į balą, kuri buvo nepakankamai pašalusi ir tik pridengta sniegu.

Plonas ledas lūžo ir Giedriukas “pliukšt” pasinėrė purviname vandenyje. Kaziukas, tą pamatęs, dar suspėjo sulaikyti savo rogutes.

— Gelbėkit! Gelbėkit! — suriko Giedriukas.

— Cha.. cha.. cha!.. Tai bent laimėtojai! — juokaudami šaukė Vytukas ir Simukas.

Bet pamatę, kad Giedriukas nenustojo rėkti, purškindamas baloje; jie rimtai persigando ir atskubėjo gelbėti Giedriuką.

— Nebijok! Tokioje baloje ir viščiukas nenuskęstų, — drąsino Vytukas Giedriuką.

Visi berniukai su dideliu sunkumu ištraukė purviną Giedriuką ir jo rogutes.

— Šiandien turėjome tikrai nelenktyniauti, — pastebėjo Kaziukas. — Turėjome būti atsargesni, iš pradžių patikrinti, ar pakankamai bala yra užšalusi.

— Už tai Giedriukas atidaro mums šiandien maudymosi sezoną, — vėl pasijuokė Vytukas.

Visi nusišypsojo, tik Giedriukas nebuvo linksmas ir skubėjo namo.

KIŠKIO PYRAGAI

JONAS MINELGA

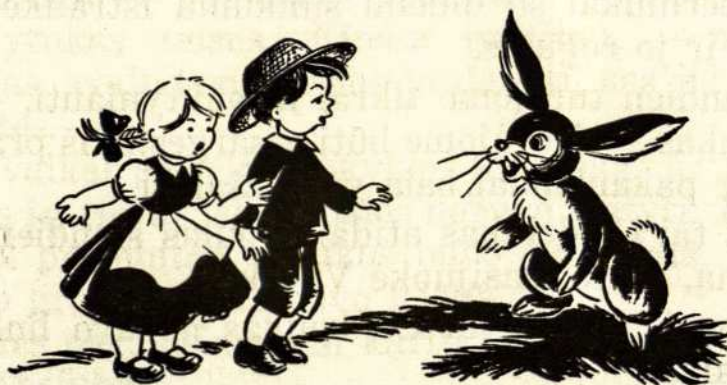
Bėga kiškis per dirvoną,
stryk-pastrykt,
su lauktuvėm grįžtant žmoną
pasitikt.

Neša kiškė didį maišą
ant pečių,
pilnutėlį pyragaičių
kvepiančių

Ei, vaikučiai bėgam, pyškam
pas vartus,
Ten valio sušauksim kiškiam
tris kartus.

Bus riestainių ir pyrago
kiek gana,
Į pirkelę grįšim smagūs
su daina.

LAZDUTE, KULK

Pateikė A. GIEDRIUS

Buvo labai teisingas žmogus, bet labai neturtingas. Jisai teturėjo mažą sklypelį žemės ir prastus namelius, o kad ir labai darbavosi per dienas, vistiek negalėjo prakypėti.

Vieną kartą neiškętęs sako savo žmonai:

— Mes negalim pragyvent iš savo sklypelio. Tu likis su vaikais, o aš einu: bene kitur susirasiu kokio darbo.

Atsisveikino ir išėjo. Eina susirūpinęs ir galvoja, kur nukaks ir ką ras. O pusę dienos ėjęs, įžengė į tankią girią ir sutiko tokį senelį. Tas senelis klausia:

— Kodėl tu, žmogau, toks suvargęs ir susirūpinęs? Kur eini?

— Kur aš einu, nė pats nežinau, — atsakė žmogus. — Jieškau darbo, kad galėčiau pats išsimaitinti ir savo šeimai padėti.

— Eiva, — sako senelis: — aš tau pagelbėsiu.

Juodu ėjo, ėjo, priėjo tokį kalną ir įsilipo į viršų, o ten rado tokią trobelę, toje trobelėje — stalelį.

— Še, — tarė senelis, — dovanuju tau šitą stalelį. Kada panorėjęs ištark jam “Staleli, denkis!”, ir tuojau tau visko ant jo atsiras valgyt ir gert. Neškis ir laimingai gyvenk su savo šeima. Tik, žiūrėk, neprasipuldyk stalelio!

Žmogus labai apsidžiaugė, padėkojo senukui ir nuėjo su staleliu.

Ėjo, ėjo, ir užklupo jį vakaras. Rado pakelėje smuklę ir apsinakvojo. O nieko neturėjo valgyti ir negalėjo nusipirkti. Pasistatė tą stalelį ir patylomis tarė: “Staleli, denkis!” Stalelis tuojau apsidengė ir apsikrovė visokiais valgiais ir gėrimais, ir žmogus ligi soties privalgė ir atsigėrė.

O smuklininkas vistiek buvo nusižiūrėjęs ir nugirdęs, kaip žmogus liepė staleliui dengtis, ir matė, kaip visko atsirado valgyt ir gert. Kai žmogus užmigo, jis paėmė ir apmainė jam tą stalelį.

Rytą pasibudęs žmogus pasiėmė stalelį ir parėjo namo. Parėjęs pasakoja, kokį gerą daiktą jam toks senelis dovanojęs. Dabar jau nereikšią alkio kęsti, tiktai ištarsią žodį, ir visko būsią.

— Žiūrėkit, — sako jis: — “Staleli, denkis!”

Visi žiūri, žiūri nosis sukišę, o stalelis kaip tuščias, taip tuščias. Žmogus dar kartą šaukia: “Staleli, denkis!”

Bet stalelis vistiek tuščias. Žmogus nutvėręs pradėjo jį purtyti, barškinti ir su kumščia trankyti — vistiek stalelis tuščias.

Dabar žmona pradėjo pykti, kad jis su tokiais monais laiką gaišinąs, o mažesnieji vaikai pravirko. Žmogus neapsikentęs pasiėmė tą stalelį ir vėl išėjo.

Ējo, ējo, nuējo vēl ī giriā īr sutiko tā senukā.

— Kas yra? — klausia senukas. — Kur dabar eini?

— Kur einu, nē pats nežinau, — sako žmogus. — Bet gerai, kad vēl tave sutikau. Štai, anā kartā davei man nuostabū stalelį, o kai parsinešiau namo, tai visai paprastas: nieko ant jo neatsiranda — gali šaukti, kiek nori.

Senukas pasižiūrėjo ī stalelį īr sako:

— Taip, žmogau. Šitas stalelis tikrai paprastas, visai ne tas, kurį tau dovanojau.

— Ai! — nusidejavo žmogus. — Tai man jį apmainė!..

Senelis vēl nusivedė žmogū ī kalną, dovanojo jam avele īr pasakė:

— Parsivedęs šitā avele namo, vargo nematysi. Pasakyk jai “Avele, pasipurtyk!”, īr ims birti īs jos vilnū pinigai. Tiktai saugokis, kad tau jos neapmainytų!

Žmogus padėkojo īr nusivedė avele. Bet ligi namų dar toli, o jau vakaras, tai jis ėmė īr vēl apsinakvojo toje pačioje smuklėje. Tiktai nē ī kambarį nesiprašė, apsibuvo su savo avele tvarte.

Visā dieną nevalgęs žmogus užsidarė tvarte īr sako: “Avele, pasipurtyk!” Tuoju pabiro krūvelė pinigų, žmogus susisēmė, susidėjo ī kišenes īr nuėjo ī smukle vakarienės.

O smuklininkas jau sekė jį īr pro plyšį viskā matė īr girdėjo, tai kai tik žmogus išėjo īs tvarto, jis paēmė avele īr apmainė.

Rytā žmogus nieko nesuprato, pasiēmė avele īr parsivedė namo. Parsivedęs sako:

— Dabar be vargo gyvensim. Tiktai pasižiūrėkit: “Avele, pasipurtyk!”

Bet avelė kaip stovėjus, taip īr tebestovi. Žmogus dar prašo pasipurtyti īr pats nutvėręs ją purto — nieko nebyra, īr gana.

Dabar žmona dar labiau supyko īr išbarė jį, kad taip tuščiai laiką gaišina, darbo nenusitveria. O žmogus īs to apmaudo vēl pasiēmė avele īr išsivedė, visai užsimiršo īr tą saują pinigų, kur buvo likę nuo vakarienės.

Eina, eina su ta avele īr pačioje girioje vēl sutinka senelį.

— O kur dabar eini? — klausia senelis.

— Jau nebežinau, nē ką sakyti! — tarė žmogus. — Mano avelė nesipurto, īr nieko īs jos vilnū nebyra. O taip labai saugojau nakvodamas!

— Vistiek neišsaugojai, — tarė senelis. — Avelė ne ta pati, kuriā dovanojau. Bet eiva dar kartā su manim.

Senelis nusivedė jį vēl ī tą kalną īr dovanojo jam tokiā lazduotę.

— Še, — sako. — Jeigu tik mokėsi su ta lazduote elgtis, visko tau

užteks. Su jos pagelba galėsi atsigriebti ir anuos prarastuosius daiktus. Tiktai pasakyk "Lazdute, kulk!", ir lazdutė eis į darbą... Keliauk laimingas.

Žmogus gražiai padėkojo ir nuėjo su ta lazdute.

Pakeliui ir vėl užklupo jį vakaras. Ir toje pačioje smuklėje apsinakvojo. Pasidėjo lazdutę galvų gale ir snūduriuoja. Ogi po valandėlės girdi — atitykina smuklininkas ir atsineša kitą panašią lazdutę. Tą savąją pastato prie žmogaus, o aną paima ir nešas. Dabar žmogus pakėlė galvą ir tarė: "Lazdute, kulk!"

Ogi lazdutė tiktai iš smuklininko rankų — ir pradėjo tutinti jam per nugarą, o taip duoda, kad net plaučiai skamba.

— "Lazdute, kulk ir aną!" — tarė dar žmogus.

Ir lazda perėjo ant smuklininko pačios. O paskui pasikaitydama, nuo vieno ant kito, duoda ir duoda. Neiškentę abudu smuklininkai ėmė šaukti:

— Žmogau, žmogau, gelbėk! Atsiimk savo stalelį ir avelę, tik gelbėk!

Žmogus dabar aiškiai suprato, kas jam viską apmainė, ir tarė: "Lazdute, nustok!"

Lazdutė sugrįžo ties juo prie lovos ir atsistojo.

Smuklininkas tuoju sugrąžino žmogui stalelį ir avelę, gražiai jį pernakvydino, o rytą su didele pagarba išleido namo.

Jo žmona, pamačius jį pareinant su staleliu, avelė ir lazdute, jau iš tolo pradėjo bartis:

— Tu šioks, tu toks, per dienas valkiojies, darbo nenusitveri, niekus dirbi!

Žmogus dar nieko nesako. Bet kai ji vis nesiliovė barusis, tai neiškentęs ir ištare: "Lazdute, duok!"

Lazdutė tuoju iš jo rankų — į pačios nugarą, o kad pradėjo bubinti, tai ta neįmano kur dingti. Ir šaukia, ir verkia, ir geruoju prašos...

Dabar žmogus pamatęs, kad jau gana, lazdutę susigrąžino, ir vėl ramu. Paskui pastatė stalelį ir sako: "Staleli, denkis!" Tuoju ant stalelio atsirado visokių valgių ir gėrimų. Avelėi tarė: "Avelė, pasipurtyk!" Avelė pasipurtė, ir pribiro pinigų.

Dabar jie visi džiaugės ir gerai pradėjo gyventi. O paskui nusi-pirko ir visą dvarą. Turėdami stalelį ir avelę niekada nieko netrūko ir dar kitiems padėjo.

O ta lazda teisingo žmogaus rankose taip pat daug gero darė: kai tik kas negražiai susibardavo ar susipešdvo, žmogus tuoju paleisdavo ją į darbą ir visi vaidai pasibaigdavo.

GAIDELIS

K. KODAITIENĖ

Ka-ka-rie-kū...

Ka-ka-rie-kū...

— Tai tu, tai tu

Gaideli,

Vis prikeli mane,

Pačiam, pačiam

Miege,

Saldžiajame sapne?...

Nutilk giedojes,

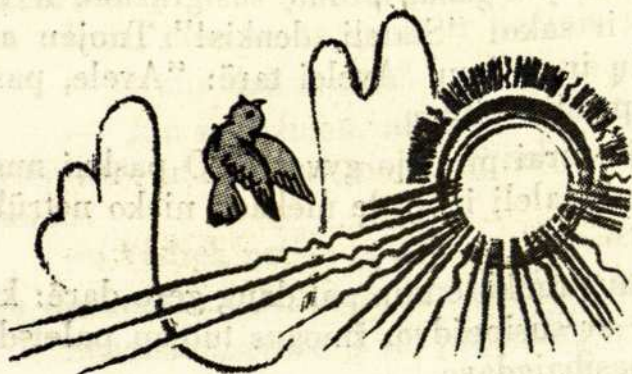
Ne laiku —

Ar tau negaila,

Mūs vaikų,

Ir nutrauktų

Gražių sapnų?...

Prašvis diena,

Saulutė kelsis, —

Pakaks dar laiko

Tau giedot!

O, dabar leisk,

Tavęs prašau.

Ramiai, ramiai —

Vaikams miegot...

DU PAUKŠTELIAI

JONAS RUTKAUSKAS

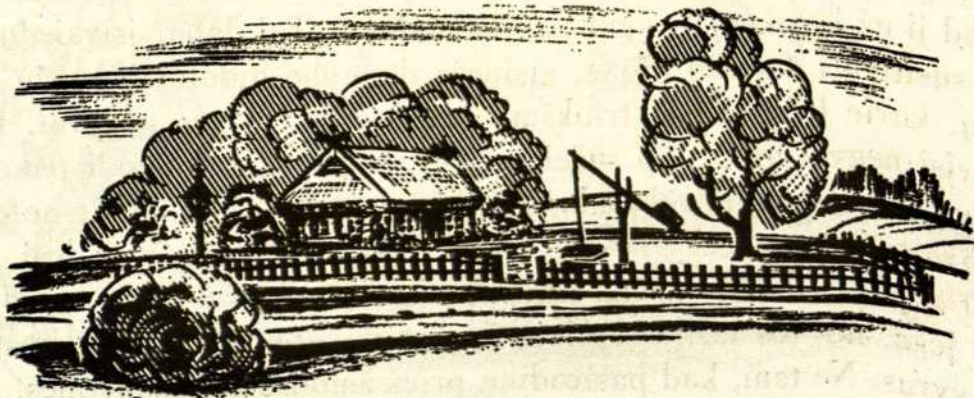
Du paukšteliai
ant šakelės
nusimine tupi.
Liūdnos giedrios
jų akelės —
tėviškė jiems rūpi.

—Kada vėl linguos mus vė-
obely senojoj, [jas
kas praneš, kad jau praėjo
vargas ir pavojai?

—Kada skristi pasiryšim,—
klausia vienas kito,
—kas tą skausmą
ant krūtinės
akmeniu užrito?

Du paukšteliai
ant šakelės
nusimine tupi.
Liūdnos giedrios
jų akelės —
tėviškė jiems rūpi.

SAFIRO ŽVAIGŽDĖS PASLAPTYS

SONĖ TOMARIENĖ

Tęsinys

Nežinau, ar Tu beatsimeni, kad netoli princesės Mali tetos naujųjų rūmų yra žalia aikštė, kurią vadina golfo aikšte. Princesė Mali ir jos jaunas brolis princas Si Muang, pasiėmę užrištais galais lazdas ir daugelį baltų žibančių kamuoliukų, eina į tą aikštę. Pasidėję kamuoliuką ant žemės, su lazda taip duoda per žemę, kad net žolės ir grumstai pakyla per kelis sieksnius. Kartais pataiko į baltąjį kamuoliuką, ir jis palėkėjęs nukrinta į susidraikiusias tropikų žoles, kuriomis apžėlę tos aikštės kraštai. Nebegalėdami jo surasti, pasiima kitą kamuoliuką ir vėl daužo žemę tomis lazdomis, kol netyčia pataiko, ir kamuoliukas vėl prapuola žolėse. O kartais, bet gana retai, kamuoliukas įrieda į tokią duobelę. Tada žmonės, pagriebę vienas kitam už rankų, krato jas ir juokiasi. Visa tai jie vadina žaidimu, ir turi jam net vardą — golfas.

Sakysi, tau nesvarbu, ką žmonės daro? Sakysi, jie užtenkamai visokių kvailysčių išdarinėja... Sutinku. Su tuo golfu jie atrodo visai pakvaišę. Kai taip karšta, kada jokia protinga katė nesitraukia iš pavėsio, jie vargsta su tomis lazdomis, daužo žemę, braukdami prakaitą... Bet visa tai, nors atrodo neprotinga, betgi ir nekenksminga. O gal kartais ir naudinga, žmonių akimis žiūrint.

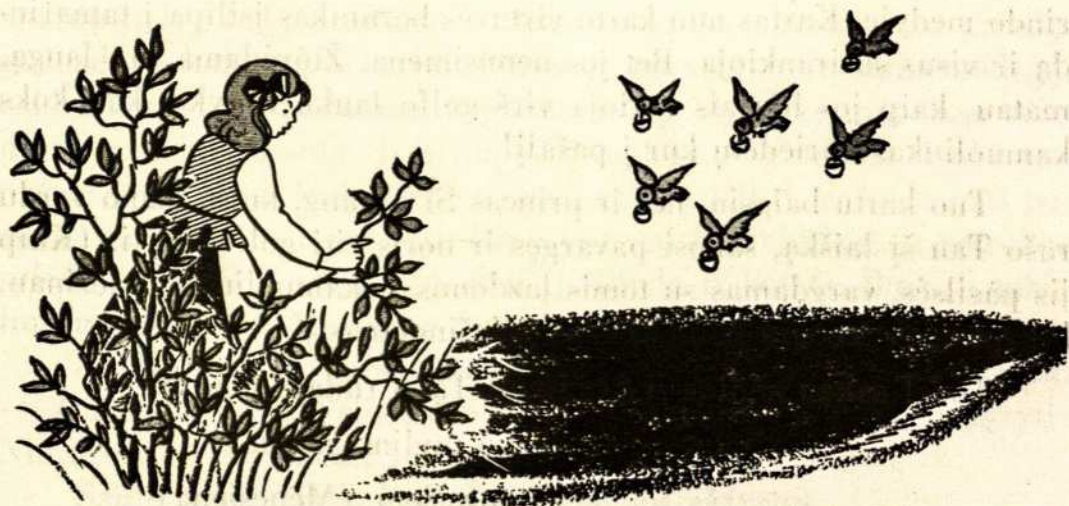
Bet prieš kiek laiko žmonės sugalvojo ne juokingą, bet baisų dalyką, kuris vadinasi karas. Kadangi mes, katės, karo nežinome, tai turiu Tau, dukrele, paaiškinti.

Kas yra peštynės, gal jau žinai. Kai ponai katinai susirinkę naktimis pešasi, draskosi, kol vienas visus nugali ir pavaro, kad įrodytų savo mylimajai, jog jis yra visų drąsiausias ir smarkiausias ir kad ji už jo tekėtų, — gal jau esi mačiusi. Tai dabar įsivaizduok, kad susirenka žmonių būrys, atsineša daugybę didelių ir mažų pagalių, kurie kelia baisų triukšmą ir užmuša žmones negyvai. Kai jau visi negyvi arba taip sužeisti, jog nei pagalio nebegali pakelti, ateina kitas būrys ir vėl žudosi. Taip jie žudosi ne naktį ir ne di, ne savaitę ir ne mėnesį, bet metų metus. O kodėl jie taip žudosi, negaliu suprasti. Ne tam, kad drąsiausias ir stipriausias parodytų savo jėgą, nes tos lazdos lygiai užmuša ir silpnus kūdikius ir stiprius vyrus. Ne tam, kad pasirodytų prieš žmonas ir sužadėtines, nes

kariaudami, nei žmonių nei vaikų nemato. Spėju, kad tai daro iš prigimto žiaurumo ir kvailumo.

Tuo tarpu, kai vieni, būriais rinkdamiesi, vienas kitą užmušinėja, pasilikusieji namie tas žudančiasias lazdas dirba. Punditai, pirma rašę knygas, auksakaliai, dailinę mano princesei žibančius karolius, šilkverpių prižiūrėtojai, audėjai, audę šilkus, kuriais rėdosi mūsų karalius ir ant kurių labai smagu man vartytis, ir tekin-tojai, dirbę lempas, kurios naktį kaip mėnulis kambariuose šviečia, — visi jie meta savo gražius darbus ir eina dirbti tų baisiųjų mirties lazdų... Be abejo, tau sunku suprasti šitoksai žmonių pamišimas. Ne dėlto, kad dar jauna tebesi. Nesuprantamas jis ir man, senai tavo motinai, nes katės prigimty nėra ir nebuvo tokio baisaus žiaurumo, kokį žmogus parodo žmogui.

Bet grįžkime prie mano pasakojimo. Karui užėjus, svetimieji žmonės privertė mūsiškius mažiau dirbti gražių ir naudingų daiktų, bet kuo daugiau mirties lazdų. Sustojo dirbti ir baltuosius kamuoliukus, kuriais žaidžiama žaliojoje aikštėje. Kadangi kasdien daugybė jų prapuldamo susiraizgiusioje žolėje, tai greitai žmonės visus prapuldė ir nebeturėjo kuo žaisti. Žinodami, kad daugybė kamuoliukų tupi pasislėpę tankynėse, o patys negalėdami surasti, sugalvojo pasikviesti varnas. Juk atmeni, varnų pas mus netrūksta. Didžiausi jų būriai lakioje aplink golfo aikštę ir rėkauja per dienas medžiuose, net man galva paskausta. Tokios jos triukšmadarės paukštės. Amžinai jos alkanos, nuolatos žvalgosi apvaliomis akimis, nešasi į savo lizdus ką besugriebdamos. Nežiūri — valgomas daiktas ar ne, bet tiktai blizga. Ne sykį pasigrobia ir golfo sviedinėlį, ypač jei dar naujas.

Tai žinodamas, Nai Bun (ponas Laimingasis), klubo prižiūrėtojas, įsakė savo virėjui pridirbti daug baltų, dailių kamuoliukų iš virtų ryžių ir išmėtyti juos po žaliąją aikštę. O ryžių Siame nuo amžių amžių netrūksta, tai ir virėjas jų nepagailėjo. Varnos, atradusios, kad kai kurie baltieji kamuoliukai yra valgomi, būrių būriais pradėjo rinktis į golfo lauką. Beieškodamos ryžinių, jos išrankiojo ir tikruosius golfo kamuoliukus iš visų pakampių, iš krūmų, iš žolių raizgynų. Ryžinius sulesė, o tikruosius išmetė aikštėje, aiškiai matomose vietose.

Taip varnos pasidarė golfo kamuoliukų suradėjos. Po kelių savaičių jos taip įprato į šį darbą, kad, kaip pasakoja mano seserėnas Arun (Aušra), kai kurios, radusios tikrą golfo kamuoliuką, nulakindavo jį prie virtuvės durų ir išmainydavo į rižinį. Bet šituo aš nevisai noriu tikėti, nes Arun yra didelis išdykėlis, mėgsta erzintis ir kartais perdeda pasakodamas.

Po kiek laiko karas pasibaigė, žmonės vėl pradėjo dirbti golfo kamuoliukus, Nai Bun Ma vėl turėjo jų užtenkamai ir liepė virėjui daugiau rižinių nebedirbti. Bet varnos, pripratusios per keleris metus juos lesti, nesustojo ieškojusios lengvos duonos ir, neradusios valgomųjų, rankioja tikruosius.

Nespėja žaidėjas pasisukti į šoną, kad įsismagintų kirsti su lazda, kai varna, to tik telaukusi, kapt! kamuoliuką, ir tiek tu jos bematysi! Mano princesė ir jos brolis turi vestis kokį berniuką kartu, kad varnas nubaidytų, nes šiaip nebeliktų nei vieno kamuoliuko žaidimui.

Kadangi prie virtuvės durų nebegali į ryžinius išsikeisti, varnos susigalvojo nešis golfo kamuoliukus į vieną didelį lizdą tamarindo medyje. Kartas nuo karto virtuvės berniukas įsilipa į tamariną ir visus susirankioja. Bet jos nenusimena. Žiūrėdama pro langą, matau, kaip jos būriais lakioja virš golfo lauko ir tyko, kad koks kamuoliukas nuriedėtų kur į pašalį!

Tuo kartu baigsiu, nes ir princas Si Muang, kuris mano vardu rašo Tau šį laišką, sakosi pavargęs ir norįs eiti golfo žaisti. (Kaip jis pasilsės, vargdamas su tomis lazdomis ir kamuoliukais, nežinau, bet toks jau žmonių būdo keistas priešingumas.)

Todėl sakau sudiev ir bučiuoju Tavo rudąją nosytę.

Tavo mylinti mama

Saeng Som (Mėnesiena)

P. S. Princas Si Muang siunčia Tau dovanų. minkštos odos kaklininką su penkiaais safyrais.

1950 m. Phut Son (gardenijoms) žydint

Bangkoko Karališkieji Rūmai

Laiško gale buvo smulkiomis raidėmis prirašyta angliškai:

Mano meilutė siamietė katė Chantra, dovanotoji man Siamo princesės Mali, šiomet bijūnams pumpurus sukrovus, susilaukė keturių vaikučių. Katiniuką praminiau princo garbei — Si Muang, o katytes: Yu-Phin (gražioji mergytė), Nin Dara (safyro žvaigždė) ir Mali — princesės garbei. Deja, po kelių dienų motina ir trys vaikučiai susirgo ir numirė. Liko tik vienintelė katytė Nin Dara, ant kurios kaklo užrišu jos motinos neišotąjį, Siamo princo Si Muang dovanotąjį kaklininką su penkiaais safyrais.

Čikaga. 1956 m. bijūnams žydint

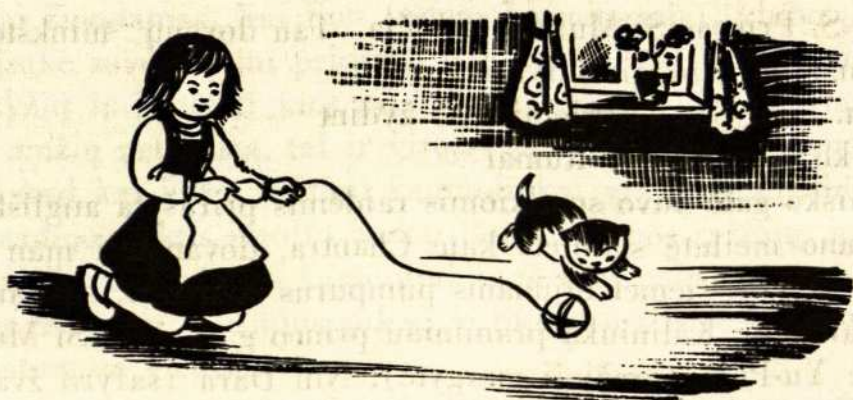
Liūdnasis laiškas

Kai kitą vakarą nuėjau pas kaimynus, radau ten rūpestį. Giedrius susijaudinęs kramtė lūpas, Saulė liūdna sėdėjo prie stalo, ant kurio gulėjo jos motinos raudonoji papuošalų dėžutė. Dėžutė buvo atidaryta, joje lyg ašarotos mėlynos akutės blizgėjo mėlynieji safyrai odiniame kaklininke, o trys kačiukai, apgailėdami pamestąsias pirštinaites, liūdnai kniaukė: “Miau, miau, miau!”

Iš pradžių pamaniau, kad kas nors atsitiko mėlynakei katytei, bet tuojau supratau, kad ne. Katytė gulėjo ant grindų, visomis keturiomis apkabinusi naują, dar pūkuotą, teniso sviedinį. Kaip mokyta ruonis cirke, ji kartais ridinėjo kamuolį ant aukštyrų iškeltų kojų, kartais, prispaudusi pirmutinę prie krūtinės, užpakalinę spardė jį lyg kokią priešą, o kartais, sviediniu nukritus ant grindų, pašokdavo kaip tigrė ir vaikydavo jį po aslą, raitydama uodegą, šokinėdama kaip padūkusi, bėgiodama lyg vėjas, kol pagaliau sviedinys nusirito po sofa. Ji pritūpė ir, uodega vizgindama, laukė minutę. Supratusi, kad sviedinys pats neketa išlįsti, palindo pati pasieniu po sofa ir tuojau išgirdome ją tenai bekrebždant, o netrukus sviedinys ir vėl išritėjo, o paskui jį išlindo ir katytė. Buvo ji tokia linksma išdykėlė, kad nors juokais trūk!

— Na, tai ko judu taip snapukus nuleidote? — paklausiau. — Žiūrėkite, kokia Princesė Siam Phra Čom — norėjau pasakyti: Nin Dara — linksmutė! Imkite pavyzdį iš jos.

Saulė pakėlė akis. Pamačiau, kad jos ašarotos.

— Linksmutė, nes nežino kas jos laukia.

Giedrius atsikėlė ir be žodžių padėjo prieš mane ant stalo kažin kokį laišką, dramatiškai numodamas ranka, lyg norėdamas pasakyti: štai, mūsų liūdesio priežastis.

Laiškas buvo gražus: kieta, storo, rožinės spalvos popieriaus, įmantriai iškarpinėtas, lyg pelių nugrauzinėtais, kraštais, sukvepintas aštriais kvėpalais. Tuoju galėjai suprasti, kad rašo ne bet kas. Laiške buvo tik vienintelis sakiny: “Būkite namie šiandien 5 valandą, nes atvažiuoju pasiimti savo kalytės.” O apačioje neaiškiai sukvežotas parašas: “Mrs. Smythe”, o gal “Blythe” — nebuvo galima išskaityti.

Žvilgterėjau į laikrodį: penkios minutės iki penkių.

Abudu nuliūdusieji žvilgterėjo į mane.

— Suprantu, — tariau; — atsakymas į jūsų skelbimą laikraščiuose. Bet kodėl nusiminti? Dar nežinia, ar katė jos.

— Ir aš taip sakau, — tarė Saulė. — Turi įrodyti, kad jos. Bet mama iš pat ryto išvažiavo ir negrįš be vėlumos. O kaip su ja ginčysimės...

— Ko jums ginčytis? Ne jūs, bet ji turi įrodyti, kad katė jos.

— Ir aš taip manau, — pralinksmino Giedrius. — Jeigu jos — teima, bet jei ne jos — neduosime!

— Jau atvažiavo! — šūktelėjo Saulė, puldama prie lango. — Automobilis kaip... kaip laivas! prie vairo — šoferis, ponias užpakaly — su kailiniais...

Giedrius neiškentęs irgi pribėgo prie lango.

— Rols Roisas... Šoferis jau lipa laukan...

Saulė pribėgusi užvožė brangumynų dėžutę.

— Aš tuojau uždarysiu Princesę Nin Darą miegamajame! O apie kaklininką ir safyrus nei žodžio, Giedriau!

— Nebijok.

Skambutis suskambėjo, ir Giedrius išėjo priemenėn.

Vos spėjo išsraudusi Saulė atbėgti iš miegamojo, kai pro duris, Giedriaus lydimas, įžengė nepažįstamas vyras, nešinas dailia pinta dėžute, su stikliniu langų prieky. Nieko negaišdamas, paaikškino atėjęs atsiimti ponios Smythe ar Blythe — aiškiai nenugirdau — katės.

Saulė žvaliai žvilgterėjo į Giedrių: nepasiduok!

Giedrius ir nemanė pasiduoti. Ramiu balsu jis tarė:

— Su didžiausiu malonumu. Tik prašau pirma įrodyti, kad katė tamstos.

Šoferis nė kiek nesumišo ir dar mandagiau paaikškino, kad apie įrodymus ponia jam nedavusi jokių nurodymų, bet kad katė jų, tai nesą jokių abejonių, nes prapuolusi kaip tik tada, kai skelbimas laikrašty pasirodęs. O ponia laukianti ir liepusi negaišti, todėl prašęs tuojau pat jam katę atiduoti. Tai sakydamas, atidarė atsineštąją dėžę, kuri viduje pasirodė besanti išklota minkštu rožiniu šilku.

Giedrius paniekinamai pažiūrėjo į dėžę ir dar mandagiau pakartojo mielai atiduosiąs katę, kai tik bus įrodyta, kad ji jiems priklausanti.

Staiga šoferis, lyg ką atsiminęs, gudriai nusišypsojo.

— A, suprantu... Prašau ir nemanyti, kad taip be niekur nieko atsiimti norime. — Jis ištraukė iš kišenės geltonos odos piniginę ir patiesė popierinę dešimkę ant stalo. — Štai radybos!

Vaikai nei kreivomis nepažiūrėjo į pinigą. Šoferis papurtė galvą ir šypsodamsi paklojo antrą dešimkę šalia pirmosios.

Giedrius vyriškai išsitiesė ir tarė:

— Mes nenorime jūsų pinigų. Įrodykite, kad jūsų, — atiduosime ir be radybų.

Saulė dėkingai pažvelgė į brolių, o šoferis, neaiškiai murmeldamas išėjo pasiklausti ponios, išsinešdamas dėžę, bet palikdamas pinigus.

Saulė, pro užuolaidų kraštą žiūrėdama, pranešinėjo:

— Kažin ką pasakoja poniai... Ji baisiai susiraukė... Mosuoja rankomis... Šoferis vėl šneka... Visi trys iVtkiukai šaligatvy žiopso į automobilį... O ponia Vitkienė prie lango, užuolaidas praskleidusi... Jau, jau! Duris atidarė! Lips laukan!

Nereikėjo klausti: "kas?" Buvo aišku, kad ne ponia Vitkienė.

Giedrius, pagriebęs iš lentynėlės aritmetikos vadovėlį, klaktelėjo į kėdę. Saulė, atidariusi papuošalų dėžutę, greitai susilygino plaukus, žiūrėdama į veidrodėlį, pritaisyta dangtelio viduje, tuojau pat jį vėl užvoždama, kačiukams vos spėjus pora kartų kniauktelėti.

Abiejų išvaizdos rodė, kad jiems visiškai nesvarbu ir neįdomia kokia ten ponja, nežiūrint kokie dideli jos automobiliai ir kokie stori jos laiškiniai popieriai. Bet širdyje, aiškiai matėsi, abu pasiruošę žūtbūtei kovai už karališkąją princesę su visomis rolsroisuoatomis ir kailiniuotomis poniomis pasauly.

Ponia, stora, raudona, tramdomu pykčiu veide, spindinčiais žebenkščių kailiniais kuone iki žemės apsisiautusi, jau stovėjo prie durų, kurias šoferis buvo pagarbiai atidaręs, pats jos užpakaly su ta pačia dėže rankoje sustodamas.

— Labą vakarą, gerieji žmonės! — pamažu linktelėdama galvą, kad sudrebėjo baltos strauso plunksnos jos aukštoje skrybėlėje, tarė žebenkštuotoji ponja. — Vilkinsas man sakė, kad įvykęs koks nesusipratimas dėl mano siamietės katės...

— Jokio nesusipratimo neįvyko, — pertraukė ją Giedrius. — Katė yra čia. Tamsta įrodyk, kad ji tikrai tamstos, — ir gali vežtis.

Ponia apipasakojo katės išvaizdą, spalvą kailio, akių, ausų, uodegos.

— Tai dar ne įrodymas, — tarė Saulutė. — Siamio katės visos panašios. — Ponjai tylint, ji pridūrė: — Šita katė turėjo ką nors ant kaklo.

— Na, žinoma! — linksmai nusišypsojo ponja, net jos dailus rožinės spalvos pagurklis pasiklojo ant žebenkštinės apikaklės. — Žinoma! Turėjo, kaip gi ne. Tik man tuo tarpu iš minties išėjo. Vilkinsai, atidaryk dėželę. Turėjo ji ant kaklo štai tokio pat rožinio šilko kaspiną, susagiotą auksinėm vinutėm.

Ponia nugalėtojos judesiu kilstelėjo galvą, o šoferis — mums jau aišku buvo, kad jis vadinosi Vilkinsas — pritūpė prie atdaros dėžės, pataisydamas rožinį jos pamušalą, pilnai pasirengęs tuojau pat tupdyti tenai prapuolėlę katę.

Saulė ir Giedrius linksmai žvilgtelėjo į mane, ir mes visi trys lengvai atsidusome. Aš, iki šiol nerimasty rangiusis ant sofos, tartum ji būtų buvusi dagių ir vinių prikimšta, staiga pajutau besėdinti ant naujausio dakrono ir nailono, kaip ir pridera, kai sofa dar tik mėnuo iš krautuvės.

Iš to jos atsakymo mums jau buvo visiškai aišku, kad katė — ne jos.

Saulė dabar jau be jokios baimės atidarė papuošalų dėžutę ir išėmė safyrinį kaklininką. Kačiukai linksmiais balsais pranešė suradę prapuolusiasias pirštinaites ir dar linksmiau sukniauksėjo, kai sužinojo gausią pajaus, tur būt grietininio...

— Tamsta šitą pažįsti? — Saulė ištiesė kaklininką poniai.

— Nnn... tttai... rodos... — sumurmėjo ji neaiškiai. Paskui atsisuko į šoferį ir griežtai tarė: — Vilkinsai, jeigu neklystu, tai yra mano katytės senasis kaklininkas, ar ne?

Vilkinsas iš aukšto pažiūrėjo į kaklininką ir pamažu atsakė:

— Taip, ponia. Labai panašus... Visai tas pats!

— Tamsta vis dėlto nepažįsti savo daikto, — tarė Giedrius. — Bet gal žinai savo katės vardą?

Ponia išdidžiai atmetė plunksnuotą galvą.

— Be abejo. Žozefina Boarnė — B-e-a-u-h-a-r-na-i-s. Imperatoriaus Napoleono žmona! Prašau tuojau man parodyti mano katę!

Giedrius linktelėjo galva Saulei. Ji išėjo miegamajin ir po minutės grįžo. Ant jos kairiojo peties, gracingai persvėrusi aksominės rudas kojas ant mergaitės nugaros, gulėjo Princesė Nin Dara.

— Mano beibi, mano mažyte! — ponia ištiesė žieduotas rankas į katę. — Mano širdužėle, eik šen pas savo mamytę!

Bet širdužėlė, nei žvelgte nepažvelgusi į mamytę, ištiesė dešinę koją ir timptelėjo Saulei už nudrykusios geltonos kasos.

— Mano katė! — šūktelėjo ponia, nei kiek nenusivylusi savo mažytės šaltu elgesiu. — Pažįstu iš nosytės. Va, truputėlį įdrėksta! Padėk ją ant grindų, ir matysi, kaip atbėgs pas mane.

Saulė padėjo Nin Darą — geriau sakant, ji pati nušoko žemėn, kai tik mergaitė pasilenkė. Apsižvalgiusi ji nuėjo tiesiai prie teniso sviedinio ir, pritykėjusi iš už kėdės kojos, šoko ant jo visu smarkumu. O jau kitą akimirką kartu su sviediniu buvo po sofa.

Veltui ponia saldžiais žodeliais vadino ją laukan, veltui, pri-tūpusi ant grindų, šaukė “Žozi” ir “Žužu” — jos neišviliojo.

— Kad, ponia, jos visai ne toks vardas, — tarė Giedrius. — Ji visai ne Žužu, bet Nin Dara.

Ponia išsitiesė ir rūščiai suraukė antakius.

— Kokius niekus čia kalbi, jaunasis vaikinė! Tikrojo jos vardo jūs negalite žinoti, nes ne jūs jai vardą davėte. Jos vardas yra Žozefina. Eikš, Žozi, kad sakau!

— Ponia klysti, — ramiai tarė Giedrius. — Jos vardas — Nin Dara, siamiškai Safiro Žvaigždė.

— O jos motinos vardas buvo Chantra, — įsikišo Saulė, — siamiškai Mėnulė.

— O jos senolė buvo vardu Saeng Som, — tęsė Giedrius, — siamiškai Mėnesiena. O jos sesutės buvo vardu Yu Phin, arba Gražioji Mergytė, ir Mali, arba Jazminas, o broliukas — Si Muang, arba Miesto Garbė, pagerbimui Siamo princo Si Muang.

— Kokias nesąmones judu čia kalbate? — tarė Ponia. — Siamas? Princai? Suprantu: matėte filmą apie Siamą.

— Filmą matėme, — tarė Giedrius, — bet tai nieko bendro neturi su kate. Jos vardą sužinojome iš laiškų, kuriuos radome jos kaklininke, šitame su safyrais.

— Gerą vaizduotę turite. Aš galėčiau parodyti bent dešimtį kaklininkų, prirašinėti visokių popierių...

— Siamiškai?

— Kokioje knygoje tas fantazijas išskaitėte?

Aš nebeiškenčiau neįsikišusi.

— Atsiprašau, ponია. Aš esu liudininkė. Aš pati išėmiau laiškus iš kaklininko, nurištojo nuo Nin Daros kaklo. Štai jie.

Ponia akylai pažiūrėjo į mane, paskleidė popierius, valandėlę patylėjo. Jos išdidumas atrodė visai subliuškęs.

— Kam jums ta katė? — prabilo nauju, švelniu balsu. — Jūs jos nemokėsite užlaikyti. Parduokite man, aš jums duosiu dešimtį dolerių... — Žvilgtelėjusi į rimtą Giedriaus veidą, ji greitai pridėjo: — Norėjau pasakyti: penkiasdešimt dolerių. Ką sakote?

— Tokie pinigai! — atsiliepė šoferis. — padėkokite poniai. Galėsite visą tuziną kačių nusipirkti. Kac, kac, kac! Eik šen, Žužu!

— Katė ne pardavimui, — ramiai tarė Giedrius. — Atiduosime ją tik tikrajam savininkui, jei atsiras. O jei neatsiras — patys laikysime.

— O prižiūrėti mes ją mokame, — įsiterpė Saulė. — Knygoje pasiskaitėme, kaip užlaikyti. Kad tamsta būtum mačiusi, kokia baugšti ir nudvėsusi ji buvo, kai mes ją radome! O dabar — gražuolė!

Ponia ilgai žiūrėjo į Saulę, galvojo. Staiga jos akys prašviesėjo, ir ji nusišypsojo. Kai šypsojosi, visai nebe buvo ta išdidžioji, piktoji ponია.

— Man patinka, kad mylite gyvulius. Linkiu, kad savininkas

neatsirastų ir katė jums paliktų! Na, tai likite sveiki. Einame, Vilkinsai.

Giedrius šypsodamasis pašoko ir išleido pro duris poniją ir jos tarną.

Nebeiškenčiau ir aš: nuėjau prie lango pasižiūrėti to brangiojo automobilio. Beeidama pamačiau ant stalo visų užmirštuosius rądybų pinigus.

— Rądybų pinigai! Giedriau!

Giedrius iš priemenės sugrįžo vidun ir, pagriebęs nuo stalo pinigus, išbėgo tekinas laukan. Ir pačiu laiku automobilis pradėjo judėti ir nučiuožė keletą sieksnių pirmyn, kol Giedriaus šauksmas jį sustabdė. Pro langą mačiau, kaip Giedrius kažin ką aiškino poniai, kaip ji, pro automobilio langą ištiesusi ranką, patapšnojo Giedriaus petį ir kaip automobilis tuojau nuvažiavo.

Giedrius įėjo vidun, sumišusia šypsena veide ir pinigais rąkoje.

— Kas atsitiko? — pribėgo prie jo Saulė.

— Neėmė. Sako — tegu būna katės užlaikymui... Bet aš nenoriu — tartum kokiam išmalda... Mūsų katė — mes ją ir užlaikysime.

— Tai atiduokite kokiam geram tikslui, — tariau aš.

— Atiduokime šalpai, — linksmai tarė Saulė. — Nusiųskime Balfui — tegu sušelpia našlaičius ir senelius.

— Labai gerai, — sutiko Giedrius. — Bus 20 Care siuntinių — tegu prisisotins našlaitukai.

— O ta ponia netokia baisi, kaip iš pradžių pasirodė, — tarė Saulė. — Ir viskas gerai baigėsi! Ir Nin Dara mūsų!

— Palauk, dar ne mūsų, — tarė brolis.

— Bet jei tikrasis savininkas neatsišaukia...

— Aš turiu planą, kaip tikrąjį savininką surasti.

— Planą? Kokį planą? — užklausė abi su Saule.

Giedrius mįslingai nusišypsojo.

Giedriaus planas

— Ar žinai, kas dabar yra Jungtinių Tautų pirmininkas? — tarė Giedrius.

— Nežinau, — atsakė Saulė. — Bene svarbu?

— Aa! Svarbu, nes jo vardas yra Wan Waithayakon Kromun Naradhip Bongsprabandh.

— Ka, ka, ka! Tai tu vakar tą vardą mokeis... Aš maniau sau, ką jis čia visą vakarą murma... Puikus vardas. Bet kas iš to?

— O tas, kad jis yra Siamo princas!

— Už tai toks ilgas vardas! Bet kas mums iš to?

— Ogi tas, kad mes galime jam parašyti laišką ir sužinoti apie princesę Mali ir jos brolių Si Muang, o iš jų ir apie poniją Joaną, Nin Daros savininę.

— Štai, koks tavo planas! Puikiai sugalvojai! — gyrė Saulė.

Po ilgoko pasitarimo, kaip kreiptis į prinčą: Jūsų Aukštybe, ar Didybe, ar Ekscelencija, buvo nutarta adresuoti laišką paprastai: Jungtinių Tautų Pirmininkui, Princui Wan ir tt., Jungtinių Tautų Rūmai, New York, N. Y. O laiške kiek galima trumpiau apipašakoti Nin Daros istoriją ir paprašyti gerbiamąjį prinčą, kad persiųstų pridedamąjį laišką princesei Mali arba princui Si Muang į Siamą.

Tėvai tam vaikų planui pritarė.

Visą savaitgalį Giedrius su Saule prakaitavo, žodyną pasidėję, prie šitų laiškų. Laiškai buvo nutarta rašyti angliškai, ir reikėjo nepasirodyti neišmanėliais. Laiškai po kelis kartus buvo skaitomi, taisomi ir visos šeimos kritikuojami. Saulė manė, kad reiktų nupirkti rožinio, kaip anos ponios, pelių išgraužinėtais kraštais, popieriaus, bet visų kitų nuomone, tai nebuvo reikalinga. Pagaliau laiškai buvo perrašyti dailiame, baltame popieriuje. Trečiadienio vakare Saulė kartu su Giedriumi nunešė dvigubąjį laišką ir įmetė į mėlynai raudoną pašto dėžę, stovinčią Racine ir 51-os gatvės kampe, priešais vaistinę.

Dabar beliko tik atsakymo laukti.

Praėjo trys dienos.

Šeštadienio rytą, pasitikę laiškininką prie durų, vaikai paaiškino laukią labai svarbaus laiško iš New Yorko, kad tik kur nežūtų... Laiškininkas rimtai užtikrino tai prižiūrėsiąs ir pats jiems į rankas įteiksiąs.

Praėjo dar kita savaitė. Motina kalbėjo, kad vaikai nustotų lauke, nes aišku, kad toks svarbus žmogus, kaip Jungtinių Tautų pirmininkas, neturi laiko rūpintis viso pasaulio katėmis.

Praėjo dar trys belaiškės dienos.

Ketvirtąją po pietų pas mane atbėgo Giedrius su Saule — iškaite, iš tolo baltu voku mojuodami.

Laiškas buvo atėjęs! Adresuotas abiem: Saulei ir Giedriui.

Laiške Princas Wan, pagirdamas vaikus už meilę gyvuliams ir rūpestį dėl jo tėvynės katės, pranešė, kad labai gerai pažįstas ir princesę Mali ir princą Si Muang. Princesė dabar jau užaugusi ir ištėkėjusi. Princas — labai gaila, kad per vėlai katės istorija sužinota — keturis metus studijavęs Čikagos universitete ir gyvenęs Tarptautiniuose Namuose ir tik prieš praeitas Kalėdas baigęs mokslus ir sugrįžęs į tėvynę. O būtų jam, tai yra, princui Si Muang labai miela susipažinti tokius malonius ir įdomius jaunuolius kaip Giedrius ir Saulė. Taip rašė princas Wan. O antrąjį pridėtinį Giedriaus ir Saulės laišką nusiuntęs į Thailandą — taip dabar vadinąsis Siamas — princesei Mali.

Paties Jungtinių Tautų pirmininko laiškas buvo didelė naujiena ir garsenybė Giedriaus ir Saulės mokykloje. Norėjo jį pamatyti ne tik vaikų draugai, bet ir mokytojai. Giedriaus mokytojas visą valandą pasakojo apie Siamą arba Thailandą, o Saulės klasėje net dvi pamokas buvo aiškinamasi visokie klausimai apie Jungtines Tautas ir jų reikšmę pasauliui.

Giedrius turėjo puikios progos parodyti savo išmoktąsias žinias apie Siamą princų ir karalių vardus, išaiškinti jam žinomų siamiškų žodžių prasmę.

Praėjo dar dvi savaitės.

Jokia ponija nei ponas daugiau nesiteiravo apie katę ir nei jos pažiūrėti nei savintis neatvažiavo. Buvo aišku, kad visos kitos siamietės katės Čikagoje saugiai tupi šiltuose kambariuose ir nei viena prapuolusi nevargsta gatvelėse.

O po trijų savaitžių ir vėl atėjo laiškas!

Ant voko buvo užlipinti nematyti egzotiški pašto ženklai, o antspauduose, šalia neaiškių, gal siamiškų, užrašų — buvo parašyta: "Bangkok, Thailand."

Rašė pati princesė Mali — Jazminas.

Padėkojusi vaikams už labai gražų ir įdomų laišką — Saulė ir Giedrius, tai skaitydami iš raudų lyg rožės iš malonumo — princesė pranešė apgailinti, kad jos geroji draugė ponija Joana prieš kiek laiko susirgusi ir numirusi. Galimas daiktas — rašė ji, — kad per tą sumišimą tarnai bus kaip nors išleidę katytę Nin Darą laukan. (Kokiu būdu ji atsirado net prie 51-os ir Gegužio gatvių, kai ponija Joana, kaip iš laiško paaiškėjo, gyveno šiaurinėje miesto dalyje prie Lincolno parko, — buvo ir pasiliko neišaiškinama paslaptis.) Betgi aišku — taip manė princesė Mali, — kad katytė nebeturi jokio sa-

vininko, nes ponija Joana nepaliko giminių, ir todėl visai teisėtai priklauso jiems — Saulei ir Giedriui, jos radėjams ir globėjams. Princas Si Muang siunčias savo geriausius linkėjimus, apgailedamas, kad nežinojęs visų šitų įdomių nuotykių kol dar buvęs Čikagoje, nes su dideliu malonumu būtų juos — Saulę ir Giedrių — ap- lankęs ir Nin Darą pamatęs. O Nin Daros motinai savo dovanotąjį kaklininką su safyrais atiduodąs ir dovanojąs Nin Darai ir jos da- bartiniam globėjams — Saulei ir Giedriui. Baigdama laišką, prin- cesė Mali paminėjo, kad auginanti mažą dukrytę, kurios vardas — savotiškas ir malonus sutapimas! — esąs Nin Dara — Safiro Žvaigždė!

— Nin Dara mūsų! mūsų! mūsų! — šokinėjo Saulė po kam- barį.

— O štai laikraštis rašo, kad už mėnesio bus Čikagoje kačių paroda, — tarė motina. — Prižiūrėkite gerai Nin Darą, laiku val- gyti paduokite.

Giedrius iš lentynos atsinešė anglišką žodyną.

— Reiks parašyti padėkos laiškus princui ir princesei.

— Labas dienas įduok mažajai Nin Darai nuo mūsų visų, — tarė Saulutė.

Motina išėmė safyrinį kaklininką iš raudonosios papuošalų dėžutės.

— Nin Dara! — pašaukė ji. — Kur Nin Dara? Dabar jai už- segsiu kaklininką ir galės visados jį nešioti.

— Nin Dara! Nin Dara! — sušuko nudžiugusi Saulutė. — Eikš! Papuoš tave!

Nin Daros nebuvo.

— Kur dabar ji galėjo dingti? — susirūpino Saulutė. — Tik ką žaidė sviediniu...

— Nin Dara! Nin Dara!

Visi rimtai pradėjo ieškoti. Saulius pasilenkęs apžiūrėjo visus palovius. Motina atidarinėjo sandėliukų ir rūbinių duris. Saulė nu- bėgo į rūšį.

— Štai ji čia! Nin Dara rūsy! Nin Dara! Nin Dara! neina... Mama! Ką ji ten daro?

Visi nuėjo rūsin pažiūrėti.

Nin Dara tupėjo rūsio kampe, ištempusi šokoladines ausis, mėlynąsias akis įsmeigusi į pačią rūsio kertę, kur juodavo maža

skylutė grindinyse. Tūpėjo kantri, rami ir tyli, jokio dėmesio nekreipdama į žmonių šūkavimus.

— Pelės tyko... — tarė motina.

Štai kaip! Katė, kuria rūpinosi tiek žmonių, dėl kurios jaudinosi Giedrius su Saule ir jų motina, dėl kurios puikiuoju automobiliu važinėjo turtingoji ponia, laiškų rašinėjo princai ir princesės, kurią buvo žadama duoti į parodą, kuriai buvo pažadėta brangieji safyrai, — ta katė — tykojo pelės!

— Katė yra katė! — tarė motina. — Neturi jokio supratimo, kas brangu ir gražu. Štai, siūlau jai brangiuosius safyrus, o ji beveilija sau pelę!

Motina pakraipė galvą ir užlipo viršun.

— Už tai ją ir mylime, — nusišypsojo Giedrius. — Už tai, kad ji tokia paprasta. Nei jai svarbu turtai, nei jai rūpi garbė. Jos prigimtis yra gaudyti peles, tai ji tai ir daro.

— Kaip teisingai pasakei! — tarė Saulė. — Ir aš taip manau. Nei ji turi tuštybės, nei puikybės. Mūsų gražioji, meilutė Nin Dara!

Vaikai pirštų galais užlipo laiptais viršun ir, išėjo iš rūsio, tyliai uždarė jo duris, kad niekas daugiau netrukdytų katytės medžioklės.

Nin Darai, gražiavardei mėlynakei siamietei, kaip ir kiekvienai kitai katei, nerūpėjo nei brangūs kaklininkai, nei mėlynieji kaspinai, nei aukso medaliai. Kai ją mylėjo, kaip ir kiekviena kita katė, ji buvo laiminga ir rūmuose ir prastose trobelėse. Ar marmuriniame karaliaus kambary, ar dulkiname rūsy, jai buvo svarbi tik viena paslaptis: kas slepiasi mažoje apvalioje grindų skyelėje.

MOKYKIMĖS ŠOKTI

EUG. PETKUTĖ

(stovėti poromis)

1. PAS MOČIUTĘ — — Rankas klubais sudėjus, du pristatomu žingsniu žengiame į dešinę pusę.
2. AUGAU — — Dešinėj pusėj rankomis suplojame.
3. VALELĘ TURĖJAU — — Dešinioji ranka keliama virš galvos (plastiškai nusvirus), kairioji kluban atremta, visas kūnas pasvyra į kairę pusę ir žiūrime į kairę koją.
4. KAS RYTELIS VAKARĖLIS — — Imam viena kitos dešiniąsias rankas (kaip žilvitį šokant); kairiosios rankos virš galvos plastiškai nusvirusios, pasikeičiame vietomis (kaip žilvitis).
5. Į DARŽELĮ ĖJAU — — Stovint vietoj, abi rankas keliame iki pečių ir, padariusios vieną bangą, nuleidžiame žemyn.
Antru kartu dainuojant darome 4 ir 5 judesius, tik į priešingą pusę ir kairiosiomis rankomis.
6. Į DARŽELĮ — — Stovint vietoj, dešinė koja darome plastišką žingsnį ir abi rankas keliame šonais virš galvos.
7. ĖJAU — — Dešinę koją statom ant žemės, rankas priešakyj išverčiam ir nuleidžiam žemyn.
8. RŪTYTĖLĘ SKYNIAU — — Pasilenkus į priešakį, dešinė ranka skiname (imituoti skynimą).
9. PRISISKYNUS RŪTYTĖLIŲ — — Dešinien pusėn truputį pasilenkus, abiem rankom darom dvi bangas (abi rankos dešinėj pusėj).
10. VAINIKĖLĮ — — Abi rankas šonais keliame (plastiškai) virš galvos ir per riešelius darome du judesiu dešinė ranka, pasikiau du kaire.
11. PYNIAU — — iš 10-os padėties abi rankas pamažu leidžiame kairėn pusėn.

KOKIA LAIMĖ

DANUTĖ LIPČIŪTĖ

Pilna sauja snieguolėlių,
pilnas kiemas ir keliai,
neša roges žiemos smėliu
šalčio nuausti sparnai.

Su pašliūžom į pakalnę
skrendu pūkeliu lengvu,
o Dievuli, kokia laimė,
kad toks sveikas aš esu.

Su pačiūžom ledą režiu,
šuoliais skrieju ir sukuos...
Kiek mačiau vaikų aš bėdžių
ligos patale namuos...

Sukalbėsiu poterėlį,
kad pasveiktų jie visi.
Pilna žemė snaiguolėlių, —
žiemos pasaka šviesi...

-
12. PRISISKYNUS RŪTYTĖLIŲ — Kairėn pusėn truputį pasilenkus,
darome abiem rankom dvi bangas.
 13. VAINIKĖLĮ PYNIAU — Abi rankas keliame iki pečių, pa-
darome vieną gilią bangą ir neleidžia-
me žemyn.
 14. VAINIKĖLĮ PYNIAU — Pašokame ant kairės kojos ir prie-
šakyj suplojame rankomis.
 15. ANT GALVĖS DĖJAU — Abi rankas keliame šonais virš
galvos, dešinė ranka virš galvos plas-
tiškai nusvirus, kairė ties krūtine (prie-
šakyj plastiškai nusvirus).
 16. UŽSIDĖJUS ANT GALVĖS JAUNIMĖLIN ĖJAU. Kaip 4, 5, ir 6
judesiai.

KIŠKIO GIMTADIENIS

V. LINAS

Ir sukako penki metai,
Rytą švęst pradėjo;
Burokėlių prisigraužė —
Vidurius skaudėjo;
Morkyčių užrijo
Ir visas pagijo.

KODĖL AŠ KALBU LIETUVIŠKAI

Aš kalbu lietuviškai todėl, kad aš esu lietuvaitė ir mano tėvai gimė Lietuvoje.

Garbė mokėti daug kalbų, bet gėda savo nemokėti.

Lietuva yra Europoj, ji maža, bet graži. Ne vien tik ji graži, bet ir jos kalba.

Aš, tikrai, niekad nemačiau Lietuvos, nes rusai ją turi savo rankose. Dabar aš kalbėsiu lietuviškai, kad geriau išmokčiau. O kai Lietuva bus laisva, sugrįšiu į savo Tėvynę ir dirbsiu jos naudai.

Rimutė Repšytė

TĖVELIAMS

Kas mane paguostų,
Jei ne mamuliukas,
Kas mane priglaustų,
Jei ne tetuliukas.

Gerieji tėveliai,
Mane mažą saugo
Ir be rūpestėlių
Aš dukrelė augu.

Renutė iš Lietuvos.

ŽIEMOS RYTAS

Snigo, snigo žiemos rytą,
Snigo kasniais dideliais
Lyg iš dūknų pabarstyta
Gražiais snigo gabalais.

Snaigės viena paskui kitą
Krinta sukas pamažu
Greit žemelė apsidengs
Baltu sniego kilimu.

Renutė iš Lietuvos.

TRUPUTĮ PAGALVOK

ŽODŽIŲ ŽAISMAS

Akyla, greita, gudri,
visur baisiai apsukri.
Ūkininkams ji žalinga,
paukščiams — pražūtinga.
Jei tik pagalvosi,
vardą jos žinosi.

Paskutinę raidę vėl nutrink,
dvi kitas ten prikabink —
tai bene gražiausią
medžio dalį gausi.

1 nr. UŽDAVINIUS ir MĮSLES
teisingai išsprendė V. Kuraitis ir
Milda Bakšytė.

MĮSLĖS

1. Ežeras ant stalo, žvejai aplinkui.
2. Šarangė varangė po suolu susirangė.
3. Pykšt pokšt ant lentos, kybur vybur ant tvoros.
4. Žalia žolė, bet ne žolė; su uodega, bet ne pelė.

2 nr. MĮSLIŲ ATSPĖJIMAS:

1. Knygos, 2. Akiniai, 3. Adata,
4. Pirštinė, 5. Namas, 6. Šaltis, 7. Balto, nes mano, kad vien marškiniai išsivilkę vejasi.

Be tėvelio akinių...
Paskaityt dar negaliu,
Mokyklėn eit pradėsiu,
Paskaityti aš galėsiu,
Be tėvelio akinių,

Aš metukų keturių,
Daug darbelio taip turiu:
Reik lėlytę sutvarkyti,
Reik nuprausti, aptaisyti
Aš metukų keturių.

Dievuliuk, Tave, myliu
Ir, Tavęs gražiai meldžiu:
Sveikatėlės duok visiems,
— būt geručiame ir linksmiame..!
Dievuliuk, Tave myliu...

Eglutės Skaitytoja

Gintaras Nenortas

29 Babcock St.

Hartford, Conn.

ALP #8
Larch.

CH 68716

Ben
Neck

91.189,372